



גמ"ר 1932/05/20 - מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז הדרום נגד אוסאמה הנייה

בית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע

גמ"ר 1932-05-20 מדינת ישראל נ' הנייה
תיק חיצוני: 35861/20

בפני כב' השופט הבכיר אלון אופיר

מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז הדרום
ע"י המתמחה ליטל גרינברג

המאשימה

אוסאמה הנייה
ע"י ב"כ עו"ד אבו קוידר נואף

נגד
הנאשם

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בביצוע עבירה על סעיף 64 בפקודת התעבורה [נוסח חדש] תשכ"א-1961 (להלן: בפקודה) - גרימת מוות בנהיגה רשלנית.

הרשעת הנאשם הייתה במסגרת הסדר טיעון בין המדינה להגנה במסגרתו הודה הנאשם בעובדות כתב אישום מתוקן והצדדים סיכמו על רכיבי ענישה הכוללים מאסר מותנה, פסילה מותנית ופסילה בפועל של רישיון הנהיגה לגביה הגבילה המדינה את טיעוניה ל-4 שנים ואילו ההגנה רשאת הייתה לטעון לתקופה נמוכה יותר

בטיעוניה, הסבירה המדינה כי פרשה זו ייחודית מאד בנסיבותיה ונסיבות אלה הובילו את המדינה לחריגה מהותית ממדיניות הענישה לה היא טוענת במקרים של גרימת מוות בנהיגה רשלנית.

בהתאם להסברי המדינה, גרימת המוות במקרה זה הייתה של בתו הקטינה של הנאשם עצמו. בהתאם למדיניות הענישה במקרים טרגים אלה, לא עותרת המדינה לעונש מאסר בפועל או בדרך של עבודות שירות אך מנגד עותרת המדינה להרחקה של הנאשם מיכולת נהיגה לתקופה מוחשית כדי לבסס הרתעה שתמנע מקרים דומים.

בטיעוניה הדגישה המדינה כי נסיבות האירוע בכתב האישום המתוקן משקפים רשלנות שאינה רגעית או קלה אלא רשלנות משמעותית תוך מהלך הנהיגה לאחור.

לשיטת המדינה במקרים דומים לעובדות כתב האישום הנוכחי (ובהם פגיעה בקרוב משפחה), נפסלו נהגים לתקופות שנעות בין 30 חודשים ועד 5 שנים.

עוד נטען על ידי המדינה כי אין מקום לענישה נמוכה מ-4 שנות פסילה במקרה זה שכן התחשבות מלאה קיבל הנאשם ברכיב הענישה המרכזי הוא רכיב המאסר, ואין הצדקה להתחשבות נוספת גם ברכיב הפסילה בפועל.

ב"כ הנאשם טען כי יש לקבע בפרשה זו הגדרת רשלנות קלה עד בינונית לכל היותר.

לא יוחסה לנאשם נהיגה פרועה או בריונות כבישית אחרת. המדובר לשיטת ההגנה ברשלנות רגעית וקצרה שהולידה תוצאה מחרידה הכוללת אבדן חייה של בתו של הנאשם עצמו.



כתמיכה לטיעוני הגיש ב"כ הנאשם מסמכים רפואיים המתארים את השבר הנפשי בו מצוי הנאשם ואשתו שנזקקים לטיפולים ולתרופות פסיכיאטריות מאז האסון שפקד אותם.

הוסבר לבית המשפט כי הנאשם עובד במקום מרוחק ממקום מגוריו ובשל אופי עבודתו במשמרות הוא מתקשה מאד להגיע ללא רכב למקום עבודתו בזמן מה שעלול לגרום לפיטוריו (הוגשו מסמכים תומכים גם בעניין זה).

לשיטת ההגנה אין הצדקה לפסילה שתעלה על שנתיים בנסיבות המיוחדות מאד של פרשה זו.

שני הצדדים תמכו עמדתם בפסיקה רלוונטית, המדינה הגישה עותק מעברו התעבורתי של הנאשם הכולל 2 עבירות קנס ב-10 שנות נהיגה.

דין וגזירת הדין -

הסדר הטיעון המוסכם בין הצדדים אינו חורג ממתחם הענישה הנוהג בנסיבות בהן גורם אדם ברשלנות למות קרוב משפחה מדרגה ראשונה (ראה סעיף 8 להנחיית פרקליט המדינה 2.26 לפיה במקרים שבהם נהג גרם בנהיגתו הרשלנית למות קרוב משפחתו מדרגה ראשונה, ככלל המאשימה תמנע מלעתור להטיל עליו עונש מאסר בפועל, גם לא בדרך של עבודות שירות).

מאחר ובמקרה זה גרם הנאשם ברשלנותו למות בתו הקטינה אגב הסעת רכבו לאחור בחצר ביתו, הרי שרכיבי הענישה המוסכמים בהסדר הטיעון הם סבירים והולמים את נסיבות המקרה המתואר בכתב האישום.

יחד עם זאת, חלוקים הצדדים בפרשה זו באשר למשך פסילת רישיון הנהיגה.

בעוד המדינה עותרת מנימוקים שסקרתי לעיל לפסילה שלא תפחת מ-4 שנים, מבקשת ההגנה שלא לגזור פסילה שתעלה על שנתיים וזאת מנימוקים שגם אותם סקרתי לעיל.

סעיף 40 בפקודת התעבורה קובע:

"הורשע אדם על עבירה כאמור בסעיף 64 או לפי סעיף 64א, דינו -בנוסף לכל עונש אחר - פסילה מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה לתקופה שלא תפחת משלוש שנים, אולם רשאי בית המשפט, בנסיבות מיוחדות שיפרש בפסק הדין, להורות על פסילה לתקופה קצרה יותר"

משמעות החוק ביחס לעונש פסילת רישיון הנהיגה כאשר בתאונה קטלנית הנובעת מרשלנות עסקינן: חלה חובת פסילת מינימום בת 3 שנים ורק בנסיבות מיוחדות יורה בית המשפט על פסילה קצרה יותר.

שילובו של סעיף 40 בפקודה עם תיקון 113 של חוק העונשין המחייב את בית המשפט להגדיר מתחם ענישה טרם ייגזר דינו של אדם בהליך פלילי, מציב את רף הפסילה המינימאלי בחלקו התחתון של המתחם (גם אם רף הרשלנות יוגדר כנמוך) על 3 שנות פסילה.

ברור על פניו כי ההגנה בפרשה זו טוענת להתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות סטייה לקולה מחלקו הנמוך של המתחם, אך גם אם טענה זו נכונה, עליה להתמודד עם בקשת המדינה המבקשת בפרשה זו לקבוע תקופת פסילה שתשקף עונש מרתיע שעשוי לשיטתה למנוע מקרים דומים.

קביעת מתחם הענישה הראוי -

מידת הפגיעה בערך חברתי מוגן

קדושת החיים וזכותו של כל אדם הנע בדרכים כי אחר לא יפגע בשלמות גופו ובריאותו הינן ערכים חברתיים אשר נפגעו



כתוצאה מהתנהגות הנאשם בפרשה זו.

הנאשם נע לאחור עם רכבו מבלי שנקט אמצעים סבירים כדי למנוע תאונה ופגע במנוחה ששהתה מאחורי רכבו.

הפגיעות החמורות שנגרמו בתאונה זו למנוחה הובילו למותה, ולכן מידת הפגיעה בערך המוגן גבוהה.

הגדרת המתחם -

רף הרשלנות הוא אשר מגדיר את טווח הפסילה הראויה במתחם שיגדיר בית המשפט, ולכן על בית המשפט לקבע אותו בפרשה זו לצורך הגדרת המתחם.

לפי עובדות כתב האישום המתוקן, חנה רכבו של הנאשם כאשר חזיתו מופנית לכיוון קיל לבנים. ממצב זה נע הנאשם לאחור כאשר בכוונתו לסובב את רכבו כדי שיוכל להמשיך לנהוג ישר לכיוון היציאה ממתחם מגוריו.

כתב האישום אינו מייחס לנאשם נהיגה במהירות מופרזת, אין כל תיאור של התנהגות המנוחה עובר לרגע הפגיעה בה זולת העובדה כי הייתה מאחורי הרכב, כתב האישום קובע כי הנאשם לא יכול היה להבחין במנוחה בשל שדה ראייה מוגבל לאחור ממושבו ברכב ובשל גובהה של המנוחה (80 ס"מ).

לא מיוחסת לנאשם התנהגות חריגה נוספת מעבר לנהיגה לאחור מבלי שנקט אמצעי סביר למניעת התאונה.

יחד עם זאת, המדובר בנסיבות בהן נוהג הנאשם רכב בחצר ביתו **בשעת צהרים**, ובצרוף נתונים זה יכול וצריך היה הנאשם לצפות כי ילד או אדם אחר עשוי או עלול להיות מאחורי רכבו במיקום שלא גלוי לעיניו בשל מגבלת שדה ראייה ממושבו.

בנסיבות המתוארות לעיל, ובהתאם לתאור העובדתי המוסכם בכתב האישום המתוקן, ובהעדר כל מידע על התנהלות המנוחה במהלך האירוע, **רף הרשלנות של הנאשם שיוגדר על ידי יהיה נמוך עד בינוני.**

ניתוח פסיקה רלוונטית -

קיים שוני מהותי במשך הפסילה שנגזר על נאשמים עת גרמו לתאונה בה נגרמו חבלות של ממש לבין מי שגרם ברשלנות למוות בתאונה.

בעפ"ת (ב"ש) 7554-06-13 שני אורנשטיין נ. מ"י קבע בית המשפט המחוזי את עונש הפסילה על 12 חודשים. בפרשה זו דובר על נסיעה אחורנית במגרש חניה וגרימת חבלות להולך רגל הכוללות שברים בעצמות הירכיים והזקקות לניתוח ושיקום. בית המשפט קבע כי בבחינת רף הרשלנות הספציפי לא היה מקום להעלות את עונש הפסילה לסף העליון של המתחם.

בפרשה זו הייתה הנאשמת נהגת חדשה.



ברע"פ 7195/15 טססלי מיכאל נגד מדינת ישראל פגע נהג בהולכת רגל שחצתה כביש בסמוך למעבר חצייה וגרם לה לחבלות גוף קשות הכוללות שברים מרוסקים באגן ובמקומות נוספים בגופה. בית המשפט קבע כי שהות הולכת הרגל 2.15 שניות על הכביש טרם נפגעה מצדיקה את הרשעת הנאשם ובתי משפט מחוזי ועליון לא התערבו בקביעה זו תוך שאשרו כעונש ראוי (כאשר הרשלנות אינה גבוהה) ענישה הכוללת 3 חודשי פסילה בפועל, התואמת לענישת המינימום הקבועה בחוק.

מתחם הענישה שנקבע בפרשה זו נע בין 3 חודשי פסילה ועד ל- 12 חודשים.

לעומת זאת, **כאשר תוצאות התאונה קטלניות** באה לידי ביטוי הוראת החוק בסעיף 40 של פקודת התעבורה וגם התוצאה הקשה של התאונה (מוות שנגרם לאדם) באה לידי ביטוי במשך הפסילה שהוגדרה כענישה ראוייה:

בעפ"ג 40674-11-17 עבד עלי נגד מדינת ישראל (מחוזי חיפה)

נסיבות של נהיגת משאית לאחר ללא מכוון וגרימת מוות ברשלנות של פעוטה בת שנה ועשרה חודשים.

הנאשם אדם בן 76, אב ל-13 ילדים הסובל ממחלות רקע שונות.

נגזרו עליו 10 שנות פסילה אגב קביעת מתחם שנע בין 8 ועד 15 שנות פסילה.

ברע"פ 4562/18 רחמים בן טוב נגד מדינת ישראל

נהיגה לאחר וגרימת מוות ברשלנות כתוצאה מאי נקיטת אמצעי זהירות סביר.

בית המשפט העליון מאשר ביחס לנאשם שלא לקח אחריות 8 שנות פסילה בפועל.

לעומת זאת, בתיק **גמ"ר 11987-01-18 מדינת ישראל נגד דליה בן חיים**, אישר בית משפט השלום לתעבורה בירושלים פסילה בת שנתיים כאשר הוכח כי מצבה הרפואי/נפשי של הנאשמת התדרדר בעקבות התאונה (בית המשפט הפנה בעניין זה לפסיקת בית המשפט העליון ברע"פ 548/05 מאירה לזין נגד מדינת ישראל).

מסקירת הפסיקה לעיל ניתן להסיק כי כאשר רף הרשלנות נמוך עד בינוני, וכאשר קיבע המחוקק באירוע של תאונת דרכים קטלנית ענישת מינימום בת 3 שנות פסילה, צריך המתחם להתחיל בשלוש שנות פסילה בפועל ויכול שיגיע עד לשמונה שנות פסילה בפועל.

בנסיבות הספציפיות של פרשה זו (הכוללות גרימת מוות של קרוב מדרגה ראשונה) ובהינתן שעובדות כתב האישום אינן מייחסות לנאשם רשלנות ברף חריג, נכון בעיני מתחם פסילה שנע בין 3 שנות פסילה ועד 6 שנים.

השאלה היא האם מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות סטייה מתחת לחלקו הנמוך של המתחם בפרשה זו, או שמא יש הצדקה כבקשת התביעה לגזור ענישה העולה על חלקו הנמוך של המתחם.

לנאשם רישיון נהיגה משנת 2010 ובמהלך 11 שנות נהיגה נרשמו לחובתו 2 הרשעות מסוג עבירות קנס בלבד.



אין המדובר בנהג מסוכן בדרך כלל ועל פניו מדובר באדם נורמטיבי לחלוטין.

הנאשם לקח אחריות מלאה בפרשה זו ללא ניהול הוכחות.

הנאשם יליד 1989 (בן 32), אב לחמישה ילדים קטינים שהגדול בהם בן 8 והקטן בן חודש. עיקר פרנסת משפחתו בעבודתו במחלקת בשר בסופרמרקט המרוחק ממקום מגוריו כאשר אשתו עובדת כעוזרת לקשישה 3 עד 4 שעות ביום.

לבית המשפט הוגשו מסמכים מהם עולה כי הנאשם ואשתו מצויים בשבר נפשי עמוק כתוצאה מהאסון בו אבדו את בתם בתאונה זו.

שניהם מטופלים תרופתית בטיפול פסיכיאטרי שבשלב זה אינו מצליח להתגבר על הדיכאון העמוק בו הם שרויים.

ככלל, ובהתאם לחוק, נסיבות אישיות אינן מאפשרות חריגה מתחת לחלקו הנמוך של המתחם.

לצורך חריגה מתחת לחלקו הנמוך של המתחם נדרשים שיקולי שיקום שרק הם (ובמקרים חריגים גם שיקולי צדק כפי שנקבע בפרשת לופליאנסקי) יכולים להוביל לענישה נמוכה מחלקו הנמוך של המתחם.

עובדתית גם המדינה בטיעוניה הצביעה על מקרה (ת"ד (פ"ת) 2111/04 מד"י נגד שאול משה) שם גרם נאשם למות אמו לאחר שלא ציית לתמרור מתן זכות קדימה) בו נגזרו על נאשם 30 חודשי פסילה.

גם בתיק **גמ"ר 11987-01-18 מדינת ישראל נגד דליה בן חיים** שאוזכר על ידי לעיל, אישר בית המשפט שנתיים פסילה כאשר המדובר היה במצב נפשי קשה של הנאשם כתוצאה מהתאונה לה גרם. אולם, בכל יתר המקרים אותם הציגה המדינה בטיעוניה, מקרים בהם נגרם מוות לקרוב מדרגה ראשונה, עונשי הפסילה נעו בין 3 ועד 6 שנות פסילה

(ראה ת.ד. (נתניה) 10009/09 מ"י נגד תמר נתן, ת"ד(עכו) 10139/01 מד"י נגד אדוארד קחני, גמ"ר 2599-10-12 מד"י נגד וולף, ת"ד (ב"ש) 1440/03 מד"י נגד ניסן אביגור, ת"ד(חיפה) 30038/08 מד"י נגד טטיאנה קרסנוב).

שקלתי את טיעוני הצדדים ואת נימוקיהם והגעתי למסקנות הבאות:

אין הצדקה בפרשה זו לענישה מעבר לחלקו הנמוך של שמתחם אותו קבעתי.

הנאשם כאמור הודה ולקח אחריות, אין לו כל עבר תעבורתי מכביד, אין לנאשם כל עבר פלילי, ולכן לא מצאתי כל הצדקה לעלות מרכיב הפסילה מעבר לענישת המינימום.

ביחס לבקשת ההגנה לענישה נמוכה מפסילת המינימום, אני סבור כי מתקיימים בפרשה זו שיקולי שיקום רלוונטיים ואסביר את עמדי.

הוכח במסמכים רפואיים כי הנאשם ואשתו סובלים ממצב פוסט טראומתי קשה כתוצאה מהאסון שפקד אותם. שניהם מטופלים פסיכיאטרית תרופתית ומצויים בדיכאון כתוצאה מהאובדן אותו חוו.

הנאשם עובד בעבודה מסודרת המפרנסת את חמשת ילדיו, ונגישות לעבודתו עם רכב חשובה נוכח מקום מגוריו ואופי עבודתו (נתון זה נתמך על ידי ההגנה במסמך ממעסיק הנאשם).

בנסיבות אלה, אני סבור כי למשך הפסילה של רישיון הנאשם יש קשר ישיר לשיקומו וככל שרישיון נהיגתו ייפסל לתקופה ארוכה יותר, כך יתקשה הנאשם (וגם משפחתו) להשתקם מהאסון שפקד אותם.

אני סבור כדעת המדינה שיש חשיבות רבה ליצירת הרתעה במקרים כגון זה כדי לנסות ולמנוע את המקרה הבא של "תאונת חצר" קטלנית, ולכן באיזון שבין עמדת המדינה לצורך לתת ענישה מידתית שגם תשקם את הנאשם עצמו, אני סבור כי תקופת פסילה כוללת בת 30 חודשים תשקף את משך הפסילה הראוי לפרשה זו.



לפיכך, הנני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

- א. הנני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון הנהיגה לתקופה של 30 חודשים.
מהפסילה בפועל יקוזזו 90 ימי פסילה מנהלית שכבר ריצה הנאשם.
פסילתו של הנאשם תימנה מהיום בו נפסל עד לתום ההליכים - 17.6.20 - ללא צורך בהפקדת רישיון נוספת.
- ב. הנני פוסל הנאשם מלקבל או מהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים.
- ג. הנני גוזר על הנאשם 6 חודשי מאסר אשר ירוצו במידה והנאשם יבצע ויורשע בביצוע עבירה של נהיגה בזמן פסילה או גרימת מוות ברשלנות אגב תאונה תוך 3 שנים מהיום.
- זכות ערעור לצדדים תוך 45 יום
ניתנה היום, י' תמוז תשפ"א, 20 יוני 2021, בנוכחות הצדדים.